

Betænkning

over forslag til lov om ændring af borgerlig straffelov, af lov om ikrafttræden af borgerlig straffelov m. m. og af retsplejeloven. (Psykisk abnormitet, narkotikakriminalitet, beskyttelse af diplomater m. v.)

(Afgivet af retsudvalget den 6. juni 1975).

Udvalget har behandlet lovforslaget i en række møder og har herunder haft samråd med justitsministeren, som tillige skriftligt har besvaret spørgsmål fra udvalget. Et af disse spørgsmål er optrykt som bilag til betænkningen.

Udvalget har modtaget skriftlig og/eller mundtlig henvendelse fra:

Anders Groth, Gentofte,

Henning Holmberg, Septemberkomiteen, Ungdomskliniken, Læssøesgade, og

H. Aagaard, Horsens.

I forbindelse med behandlingen af lovforslaget vedrørende straffelovens § 16 har udvalget overvejet spørgsmålet om, hvorvidt en regel om sindssyges og åndssvages strafansvar som foreslået af straffelovrådet bør udformes således, at afgørelsen træffes på grundlag af et rent medicinsk kriterium.

Udvalget kan tiltræde lovforslagets bestemmelse, hvorefter der ligesom efter gældende ret stilles krav om utilregnelighed, således at afgørelsen træffes på grundlag af et blandet medicinsk-juridisk kriterium.

Under drøftelserne i udvalget om den skærpede straffebestemmelse i straffelovens § 191 har interessen især været knyttet til spørgsmålet om, hvorvidt en sådan forhøjelse af strafferammen fra 6 til 10 år kunne tænkes at have „afsmittende virkning nedad“, således at også straffen for den mere almindeligt forekommende småhandel med narkotika blev forhøjet. Endvidere har det været diskuteret og rejst som spørgsmål over for justitsministeren, om handel med hash under nogen omstændighed kunne tænkes at falde ind under den forhøjede straffe-

ramme på fra 6 til 10 år. På det første spørgsmål har justitsministeren svaret, at der ikke tilstræbes nogen forhøjelse af strafniveauet for de mindre lovovertrædelser uden professionelt præg, og at anklagemyndigheden vil blive instrueret i overensstemmelse hermed.

På spørgsmålet om handel med hash kunne blive ramt af den forhøjede straf, har ministeren svaret, som det vil fremgå af det vedføjede bilag, at det ikke på forhånd helt kan udelukkes, at dette efter lovforslagets oprindelige formulering ville kunne ske.

Herefter har et *flertal* (socialdemokratiets, det radikale venstres, socialistisk folkepartis og Danmarks kommunistiske partis medlemmer af udvalget, Birgitte Oxdam (V), Hagen Hagensen (KF) og Tange (FP)) stillet nedenstående ændringsforslag nr. 1 og 2 om, at den forhøjede strafferamme ikke kan anvendes i sager vedrørende cannabis (hash, marijuana), samt om, at sager, i hvilke der rejses tiltale efter den foreslåede bestemmelse i straffelovens § 191, stk. 1, 2. pkt., skal behandles ved nævningeting.

Flertallet har, på trods af de generelle betæneligheder ved at hæve strafferammen, der fra forskellig side er kommet til udtryk, ment, at der burde gives domstolene mulighed for at idømme op til 10 års fængsel for de allervordeste, normalt internationalt prægede forhold, men kun vedrørende de særlig farlige og skadelige stoffer. Det af flertallet fremsatte ændringsforslag om at undtage hash og marijuana fra den forhøjede strafferamme skal ikke opfattes som et ønske om på nuværende tidspunkt at liberalisere

brugen af hash, men som et udtryk for, at man ønsker nøje at følge udviklingen på området, og at man ikke mener, der for tiden bør ændres på gældende praksis i skærpende retning. Flertallet lægger vægt på, at der ikke sker en almindelig forhøjelse af udmålingsniveauet som følge af forhøjelsen af strafferammen, og forudsætter herunder, at der ikke sker en ændring af principperne om tiltale-rejsning i rigsadvokatens cirkulære nr. 144 af 15. juli 1969.

Flertallet anser det endelig for rigtigt, at også disse sager efter straffelovens § 191, stk. 1, 2. pkt., behandles ved nævningeting i overensstemmelse med gældende regler.

Flertallet indstiller herefter lovforslaget til *vedtagelse* med de af flertallet stillede ændringsforslag.

Et *mindretal* (kristeligt folkepartis medlem af udvalget, Nathalie Lind (V), Elsebeth Kock-Petersen (V), Mette Madsen (V), Voigt (FP) og Wamberg (FP)), indstiller lovforslaget til *vedtagelse uændret*.

Ændringsforslag.

Af et *flertal* (Ole Espersen (S), Hjortnæs (S), Ejler Koch (S), Otto Mørch (S), Tastesen (S), Gudme (RV), Ebba Strange (SF), Hanne Reintoft (DKP), Tange (FP),

Nathalie Lind (V).

Elsebeth Kock-Petersen (V).

Mette Madsen (V).

Birgitte Oxdam (V)•

Voigt (FP).

Tange (FP).

Wamberg (FP).

Inge Krogh (KrF).

Ole Espersen (S).

Hjortnæs (S).

Ejler Koch (S).

Otto Mørch (S).

Tastesen (S).

Gudme (RV),
formand.

Ebba Strange (SF),
næstformand.

Hanne Reintoft (DKP).

Hagen Hagensen (KF).

Birgitte Oxdam (V) og Hagen Hagensen (KF)), tiltrådt af *justitsministeren*:

Til § 1.

1) Nr. 19 affattes således:

„19. I § 191, stk. 1, indsættes som 2. pkt.:
„Angår overdragelsen en betydelig mængde særlig farligt eller skadeligt stof, eller har overdragelsen af et sådant stof i øvrigt haft en særlig farlig karakter, kan straffen stige til fængsel i 10 år.““

Til § 3.

2) Nr. 2 udgår.

Nr. 3-7 bliver herefter nr. 2-6.

Bemærkninger.

Til nr. 1.

Ændringen indebærer, at den forhøjede strafferamme ikke kan anvendes i sager vedrørende cannabis (hash, marihuana). Udtrykket „særlig farligt eller skadeligt stof“ omfatter bl. a. heroin, morfinbase og LSD, men derimod ikke hash og marihuana.

Til nr. 2.

Ændringen indebærer, at sager, i hvilke der rejses tiltale efter den foreslåede bestemmelse i straffelovens § 191, stk. 1, 2. pkt., skal behandles ved nævningeting, jfr. retsplejelovens § 687, stk. 1, litra a, 1. pkt.

Bilag.

Spørgsmål til justitsministeren og dennes svar herpå.

Udvalgets spørgsmål:

„Ministerens stilling til at undtage hash blandt de euforiserende stoffer, der omfattes af den udvidede strafferamme.“

Ministerens svar:

Som det fremgår af besvarelsen af udvalgets spørgsmål 7 (F.94 — bil. 4), vil den foreslåede bestemmelse kun kunne anvendes i rene hash-sager i yderst sjældne tilfælde. Anvendelse af den forhøjede strafferamme vil i sådanne sager alene kunne komme på tale i tilfælde, der angår en ekstraordinært stor stofmængde.

Justitsministeriet må imidlertid være noget betænkelig ved helt at afskære muligheden for at anvende den forhøjede strafferamme i sager om hash. Det kan ikke ganske

udelukkes, at der vil kunne forekomme tilfælde, hvor indsmugling og handel med hash har haft et så ekstraordinært stort omfang, at der vil være behov for at udmåle straf efter den foreslåede bestemmelse. Samtidig skal dog bemærkes, at sådanne tilfælde formentlig vil være så sjældne, at man ikke vil stille sig ganske afvisende over for en ændring af forslaget, således at handel m.v. med hash holdes uden for den forhøjede strafferamme.

Såfremt den nuværende udformning af lovforslaget opretholdes, vil justitsministeriet intet have at indvende mod, at der i udvalgets betænkning gives udtryk for, at den forhøjede strafferamme i rene hash-sager kun vil kunne anvendes i de anførte yderst sjældne tilfælde.